

Lục Tỉnh Tân Văn

開新省六

Directeur Politique—L. MARTY
Gm.érant—NGUYỄN-V. CŨA
ADMINISTRATION
ET RÉDACTION :
Saigon, Rue Cathol. 157, (1er Etage)

GIÁ BÀN:
Nam-ly, Trung-ky và Cao-mán
Một năm 6 \$ 00
Sau tháng 3 50
Ba tháng 2 00
Mua báo thì kể từ ngày
mùng 1 và ngày 15 mỗi tháng
mỗi số trả tiền trước.

MỖI NGÀY LẺ RA BA KỶ:
NGÀY THỨ HAI, NGÀY THỨ TƯ VÀ NGÀY THỨ SÁU
Mỗi số bán là 0 304
TELEPHONE N° 475
Adresse télégr.: LECTURE-SAIGON

GIÁ BÀN:
SẮC-KH. LÁO, ĐAI-TRÁP
VÀ THƯỚC ĐIA.
Một năm 7 \$ 00
Sau tháng 4 00
Ba tháng 2 25
On s'abonne sans frais dans
tous les bureaux de poste.

POUR LES ABONNÉS, s'adresser
à SAIGON: Aux bureaux du Journal.
à HANOI: Aux bureaux du Trung-
Bác-Tân-Văn.
On traite à forfait pour les
contrats de longue durée. Les
prix sont payables d'avance.

MỤC LỤC

1. — Luân về cuộc thương-mại.
2. — Tay của đơn bà Annam rất khéo.
3. — Xin ăn-xá.
4. — Cách-trí nhập-môn.
5. — Tiệc mừng.
6. — Thủ tục.
7. — Khách-trú lầy chày Annam.
8. — Tiệc mới.
9. — Tháng báo.
10. — Đường hát!
11. — Báo việc quan.

12. — Tê do diên-dần.
13. — Sơ-phạm Học-khoa.
14. — Văn-uyên.
15. — Thạt.
16. — Tin Đông-dương.
17. — Hướng truyền.
18. — André Lê-vân-Minh.
19. — Khôi hải.
20. — Nghe tiếng về kèn.
21. — Đoàn thiên tiên thượng!

LUẬN VỀ CUỘC THƯƠNG-MẠI

Trong nhiều tờ Nhật-báo mới đây, tôi thấy người Annam ta dường chừng chỉ đồng lòng nhau mà « tầy-chạy tiếm cá-phê Khách-trú, thì tôi có bụng khen thầm; tuy là việc đoàn-thể mình chưa đủ làm cho Khách-trú rúng động được, vì nó mới sơ phát, mà nếu khéo luyện-tập, chầy ngày có lẽ làm nên đại sự.

Tục nói: nhiều tay vô nên kêu, đến kêu thêm sáng. Nên tôi cũng xin giúp lời, bày biện theo ý tôi dưới đây, cho may chừng ta phủ-tơ nhau, điu-đắc nhau cho chóng vào đường thương-mại, đem thành thủ quyền-lợi xứ mình, kẻo Khách-trú chơn bết.

Sách có câu: « Vật hữu hồn mạng », phẩm vật chi có gốc rời mới có ngon. Nên tôi cứ đó mà luận ra, cuộc thương-mại này muốn cho bền-bĩ, đồ-số, làm cho Khách-trú kinh-khủng, thì phải sắp đặt như vậy:

Trước hết phải có một phòng thương-mại cũng như của Khách-trú lập tại Chợ-lớn vậy, để mà bán tinh việc lợi-hại và giúp-giúp nhau; nhưng bằng khó mà lập phòng thương-mại ấy, thì phải lập một nhà nhập-cảng, xuất-cảng (Maison d'importation, d'exportation) tại Saigon. Đây tôi xin kể sơ cách cử động và đều ích-lợi nhà-buôn-cái này cho các ông, các bà nghe:

1. — Nhà ấy là hãng-chánh để phòng-hĩa với ngoại-quốc những hàng-hóa trong nước mình hay dùng, thứ nào và chỗ nào bán rẻ, mua trữ lấy để cho các cửa hàng nhỏ Annam đến si về bán lại.

2. — Như người mình muốn cậy mua máy-móc hay là đồ vật-liệu chi mà không hiểu chỗ mua cho chắc cũng cách chỗ chuyên cho tiện, thì nhà-buôn ấy lãnh mua giùm, an tiền công nhệ nhe.

3. — Còn ngoại-quốc có hỏi mua lúa gạo, dưa-khò, bắp, khoai, đậu, đường, heo, trâu, bò, v. v. . . thì hãng-chánh chịu mới, viết thư thương nghị cùng các chủ có sản-vật ấy chớ

đến, bán giùm, lấy huê-hồng ít ít; thế ấy được tiền nhiều hơn là để bán rẻ cho Chêc

4. — Hãng-chánh ấy phải có một tờ Thương-báo quốc-ngữ để cho người mình, như là người thương, nông, công, nghệ mua mà xem; Thương-báo ấy mỗi tuần xuất bản một lần; in những lời rao các cửa hàng Annam; coi những thủ-sân cũng kỹ-nghệ của mình, lĩnh nào có vật chi nhiều, món chi thừa, đồ chi khéo, cho người mình biết đến đồ đổi-chác hay là mua đi bán lại cho khỏi tay Khách-trú xen vào mua rẻ bán đắt; đi-bành các món hàng-hóa trữ tại hãng-chánh và chỉ giá cho thiên-hạ biết đến mua cho đê.

5. — Tờ Thương-báo ấy để khuyến dụ người mình, nâng-lên là mua bán cùng nhau, giúp-giúp nhau, chi về những nghề-nghiệp nào phải nên cần-chuyên, đồ nào nên tạo ra, giồng nào nên trồng thêm mà bán, súc-vật nào nên nuôi-dưỡng cho có lợi, chỗ nào nên lập cửa-chợ thêm đông-dáo.

6. — Hãng-chánh này phải cho lợi vốn mới mạnh-mẽ; chẳng những thế, mà buôn bán lấy lời mà bán, thì phải phải lo bảo-học, giúp-đỡ máy-cưa hàng nhỏ mà chắc-chắn, cho mau thành-vượng, cho được vững bền, cho khỏi ai hiệp lẫn, cho khỏi hư vốn có tay.

Hễ cái gốc được vững-vàng, sự tức thì tự nhiên ngọn nhánh tựa như sum-sê, rất mau. Ấy là bởi cái Hãng-chánh đó mà nhà buôn nhỏ nương theo cũng như cội với nhánh vậy.

Xét cho kỹ thì Hãng-chánh này chỉ việc xuất-cảng, nhập-cảng đều có lợi hết; nếu trong Hội để cho người thông-thạo, từng-trải, thật-thà, chắc-chắn, coi sóc, thì chẳng hề khi nào lỗ bao giờ.

Nếu mấy ông mấy bà lấy lòng nhiệt thành của mình, bỏ bề nghĩ ngờ, lo về tranh-dua cứu-chữa, sáng lòng hun-hiệp lại mà lập nên cái

Hãng-chánh này thì được huê-lợi vô cùng, rạng danh cùng Ngoại-quốc, chẳng ai dám khi dễ người mình nữa, lại được ơn khai-hóa giúp-đỡ Đồng-bang nữa.

Vậy xin ông Trưởng-thương nào chịu khó xuống ra làm đầu, kèn hèn, thì chắc thành đại cuộc. Nào những tay phong-lưu hào-kiệt, nào những đảng cự-phủ, đại gia, nào những trang quyền-quời, văn-minh, hãy đồng tâm hiệp lực giúp cho cuộc được vuông tròn.

Một cây làm chẳng nên non, nhiều cây giùm lại thành hòn núi cao.

Ng. v. Vi.

(Sau sẽ kể những điều bất lực của mình xưa nay dựng làm cho nông tri Đồng-bang).

Tay của đơn bà

Annam rất khéo

Tôi mới tiếp được thư của cô Ng-tỳ-Tủy, tiếm-máy ở Chợ-lớn, gửi đến tay tôi về mấy món bánh ngọt của đơn bà Annam làm ra, ngon lắm, cơ sơ không rõ động chỗ có người lập lo, làm mà đem cho tiệm nước tiếm cá-phê Annam để xách thùng tới tiệm Khách-trú mà đem bán lại. Tê ra là ở om sòm rồi làm cuyện học rồi, chẳng khác cứ thị mà ăn mớ.

Đọc qua, tôi tỉnh lại dường như tỉnh giác chim-bao, thầm nói: Làm ơn người Thực-nữ chí cạo, rồi mau cầm viết thảo ít hàng, cả kêu đơn bà Annam, ai là đơn bà khéo ở đầu, hùn vốn nhau, hiệp công nhau, lập đôi bà-lò bánh Annam tại Saigon, đem cho tiệm nước.

Ngoài các thứ bánh ngọt như bánh của tiệm Phước-lợi là tiệm Annam ở Chợ-lớn đã làm ra, đứng-đều mà bán như biscuits vậy đó, cô Ng-tỳ-Tủy lại gói những bánh nướng, há-cầu, bánh-dục báo (bánh bao) đơn bà Annam gói-làm, ngon lắm, khéo làm chớ phải không sao, song làm ra xin khá đổi tên như vậy:

- Bánh Xiêm-mùi kêu là bánh Thân-ai;
- Bánh Há-cầu kêu là bánh Hoàn-thê;
- Bánh Bao kêu là bánh Văn-minh;
- Bánh Hạnh-nhờ (Hạnh-danh-bên) kêu là bánh Đồng-chủng;
- Bánh Bò-trắng (Bạc-thôn-cô) kêu là bánh Nhiệt-thành.

Vậy thì đơn-bà Annam, ai là công hạnh đầu, hãy bước ra, những tiệm nước của Annam lập đó đứng vững bền, tôi kính công ấy là công của đơn-bà Annam thề mới đây Đoàn-Thê.

Chịu khó sẽ bàn tay diệu, động máy ngón niếm mà làm bánh bột các cô, nếu không, người nghĩ cho đơn-bà Annam đời đặc.

Điền-ông mắc cô.

Xin ăn-xá

Bồn-quần mới tiếp một phong thư, ký tên: les Annamites résidant au Cambodge; người Annam ở Cao-mên, xin bồn-quần ăn-hành.

Xét từ lời rắt tao-nhã, rất có lý, nhưng bởi thơ không ký tên thiệt là ai, bồn-quần ý cho là thơ roi, nên không ăn-hành theo như ý.

Xin miễn thư.

L. T. T. Vi.

Cách-trí nhập-môn

(Tiếp theo)

VẬT-TÂN-HỌC

(Histoires naturelles)

BÀI THỨ VI.

Có một loài tên là con Bô-mai (puma) da không vằn-dốm và sức mạnh như Sư-tử. Song người ta cũng kêu là Á-mỹ-lợi-gia Sư-tử. (Lion de l'Amérique).

Lại có một thú Già-miêu tục kêu là mèo rừng (Lynx) tánh dữ hơn mèo nhà.

Trong những núi non rậm rạp, đều có giồng nó sanh sản.

Bên Âu-châu có một giống Lang (Loup) chó-sói. Song nó ở phía bên Đông-Âu nhiều hơn phía Tây-Âu. Chỗ giáp giới Nga-la-tur với Trung-quốc, tại nơi ấy giống nó rất nhiều, bây nay qua đến đây kia, cũng giảm dần người ta.

Nên bên Nga-la-tur mỗi năm loài súc-vật của người ta nuôi như là: Trâu, bò, chiên, trừu, gà, vịt, v. v., bị loài Lang bắt ăn hao-lớn kể nội xứ ực có vài trăm triệu bạc.

Bên Âu-châu có một thú chồn, (Renard), hay ở hang trong núi, tánh lệ là săn heo lành, người ta hay bắt nuôi thả đi bán giồng làm giống nó

XA-BONG MAT-XAY
Tốt nhất cho Đồng-dương

Con ngựa một sừng

HAO-VINH công-ty
(HANG ANNAM)
146 Rue Lefevre, Saigon
AGENT EXCLUSIF

Như hôm 22 này đây có một chiếc xuồng nhỏ chở 9 người người chèo qua lối cầu ông lớn, lúc qua đến nửa sông bị sóng tàu nhấc xuống chìm ngấm, may là chaloupe đậu gần lối đó mau tay vớt kịp, không thì cũng khó mà vào bờ cho hết được.

Thật rất hiểm nghèo, mà thấy nhiều người cũng rất dạn gan.

Coi chừng.

Cùng là xe hơi nữa

Xe hơi số 685 của Châu-phùng-Đức là chủ cầm tay bánh, chạy lối đường Gallieni đặng thẳng nhỏ Đặng-văn-Sanh 8 tuổi làm cho thẳng bé ấy mình mấy xài hết thảy.

Chàng biết lối tại ai, số tuần cánh còn đương tra xét.

Mắt mù

Có Lê-thị-Kiến ở đường l'Avalanche thưa bù rục không biết ai lừa vào nhà có ăn cắp đủ loại soạn đi mất.

Chửi bỗ.

Đá banh. (Foot Ball)

Tại sân banh đường Lacotte hôm rồi mấy cậu nhỏ nhò đờ chơi có bọn các chú Minh-Hương tên là Triệu-Thanh và Trần-Kiến, đá nhau số thì không biết mà thấy Thanh ta té xuống đất nằm đó óm đờ mà la, chạy tới thì thấy chơn mặt lại ông quyền chủ dù rồi coi đã gãy xương tức thì chở vào nhà thương điều trị.

Rồi đây phải mang tật cả đời.

Mắt đồ to

Quần từ nào lên vào nhà có Trần-thị-Thời ở đường Avalanche dùng chìa khóa mở tủ lấy vòng vàng có trên 300 đồng và quần áo cũng trên 222 đồng nữa lại với một cái giấy cầm đồ.

Kiểm!! ở đâu??

Ghe đò

Khoản trước nói về vụ chiếc xuồng nhỏ mà chở 9-10 người qua sông Thủ-thiền, bị chiếm, nay tra xét lại mất một người; đàn bà tên Ng.-thị-Sur 24 tuổi ở Thủ-thiền.

Con Ng.-thị-Biệt 20 tuổi chú xuồng ấy phải bị bắt giải lên tòa trị tội.

Ăn trộm khôn

Hôm tối chửa nhưn thì đội Nhiều ở đường Legrand de la Liraye số 83 bị ăn trộm cả áo quần đồ đạc có trên 68\$ 50. Đương về giặc huyện lương, thỉnh lính con ở bay có kẻ vào nhà nên kêu thấy Nhiều đây.

Thấy đội mớ mát ra thấy có bóng người liền chạy đại xuống đất chạy lại biển, ai dè trốn nhanh xuống rất mạnh; lúc hôm rồi căng chạy lại mau không ngờ quần từ đã dặt bình phục sân sân nào ghé đàng đem à n nơi vắng thấy đội năm, nên thấy bị đó mà té ló đầu tráy cẳng.

Con ăn trộm thì đào lâu.

Khôn thật.

Con người ta còn

Thiệt là đại ác, cho cậu mình hương Huỳnh Thanh ai đời con người ta còn nhỏ đại mà nó dụ dỗ đác đi.

Con ấy tên là Hồ-thị-Linh 17 tuổi ở Trương Bình (Cholon) bị động kêu tiếng quyền của Lâm-thị-Sum 18 tuổi cũng ở một làng rù quện, nên kẻ thót, biến cậu non mơn với Huỳnh-Thanh, đác nhau ra Saigon mười phố số 194 đường d'Espagne mà ở, không cho cha mẹ Thị-Linh uống miếng rượu lại, nên ông bà tức mình ra bắt có đác linh thóc, ai dè ra tới nơi chỉ gặp con mồi chớ Huỳnh-Thanh đã tẩu mất.

Bem con về, còn linh thì công Thị-Sum đem về bốt.

Sấm sủa giao chinh

Lính tuần thành miệc Tân-dịnh nghe phong phanh rằng thừa lủ chia có hơn làm chay đây, sẽ có một đám con đó ở

một đám Matelot Annam giao chiến nhau tại nơi ấy.

Trên bờ thì lính tuần cảnh, còn dưới sông thì thủy binh đều có sai mỗi bên một vọt lính rảo lối ấy mà coi chừng trọn đêm thì bầy và ngày chửa nhưt đặng coi cho động thì ra tay huyệt tróc.

Hay, tuy là có thơ gởi cho nhau hẹn hò rồi nhưng mà vì có lính nên hai bên định chiến, nhờ vậy chửa có hôn làm chay yên ổn, chẳng thấy bèn nào hó hé.

Huê

Ăn trộm chệ vàng lá

Tôi bữa thứ bảy 23 Aout 1919, vì trời nóng nực nên M.L., ở đường Richaud số 47, không đống của số. Nhâm bữa ấy có M.D.,... là anh M.L.,... làm giả sư tại trường lớn Mytho, nhơn dịp bãi trường lên Saigon chơi ghé thăm em luôn thê. Người thầy vàng rế bên mua cho có ít món nư trang và cần 300\$ 00 vàng lá, bỏ vào hoa-li với áo quần. Tôi lại cứ việc đi nghỉ như thường, vì yểm ra số có song sát lại mình năm gần đó. Ai ngờ quân từ cạy song nhào vào xách hoa-li, mở cửa cái mà ra. Sắng ra hay mới bèn kiếm chung quanh nhà, thấy mấy gói vàng vô bèo nhèo bỏ đó còn các món đồ khác thì mất hết. Cả thầy gần 600\$ 00.

Bộ quân từ này lâu nay chưa biết vàng là nên nay thấy đó tưởng giấy vàng bạc mới không thêm lý.

May không hết ba trăm nư.

Cholon

Của ai?

Xuồng của ai trôi theo dòng nước, gặp lính tuần đòng kéo đem về, giao cho bốt Bình đống thau giữ.

Ài là chủ mau ra nhìn chước lại.

Xuồng số 8424 C.V.

Giấy xăn.

Hôm 22 tây rồi có Trần-thị-Hồ ở đường Au-Bloh có thura mài một cái giấy xăn, nay độ bắt được tại nhà chàng Nguyễn-văn-Mậu 19 tuổi ở Tân mỹ (Cholon) nên anh ta phải bị đại xuồng tòa tra hỏi coi ai lấy đưa cho anh ta.

Chauffeur

Xe hơi số 123 có chủ Nguyễn-văn-Thời 21 tuổi cầm tay bánh, chạy ngan qua đường Artisans bị nhảm tên chệp Trần Ban là mình.

May là Thời có đem tiền theo túi nên móc ra một cái giấy d'ong cho Trần Ban cầm theo.

Tướng là huê rồi, ai dè sản lính tuần có đó nên lại hỏi anh ta giấy bằng cấp.

Vi chưa thì năn, phải bị bắt đại lên tòa.

Ài là chủ xe, sao dám để cho chauffeur không giấy cầm xe chạy trong thành ai có ngày phải bị thương nhơn mạng.

Annam đem bạc về Tàu

Bộ khi bạc Đông-dương dự định lấy sao? Nén có hai thim Annam về chệp, một người 1 muon dư, còn một người đặng 7, 8 ngàn đồng bạc, chệp đê Nam-thi đem bạc về Tàu đặng lập qui mô. Hai thim đều mua giấy xuất khẩu rồi, đệp có chệp kỹ tâu tới đây, thì hồi có quốc (chắc hai thim đi lạc rồi ra, có quốc đây là có quốc giả đạ.)

Bởi chệp nò làm giàu cho nó chửa đủ, nên hai thim này phải ra tay phụ lực, đem bạc Đông-dương về Tàu đặng cất nhà cựa giùm cho chúng nó.

Thầy mà buôn và nác có giùm cho hai thim đó. Chệp sau nó biết tới đái khách hút máu người đem về xứ số, còn Annam (hai thim trên đây) sau lại hút máu người đống bào đem bù sốt cho chệp, bộ một mình chệp hút không hết sao? Mà hai thim phải ra tay hút giùm cho chúng nó?

Sau này xin hai thim về tới Trung-quốc rồi, khá mau mau trở lại Nam-việt, rắng sức binh sanh mà hút máu người bừa xứ, đặng đem về Tàu nuôi ba thàng chệp thêm cho mập, chệp lúc này chúng nó còn óm lăm, lấy nhiều bạc đó chửa đủ mà nuôi chúng nó đẩu.

Buôn thay!!! Buôn, buôn thay!!!
Paul-XUYẾN mairie de Cholon

Trà Vinh

Nhơn-mạng

Chừng 1 giờ khuya ngày 18 Aout 1919 có chú hương quân là Huỳnh-văn-Đạt đê báo với thầy cai Ngãi-hòa-trung-ràng: Chạ vợ đánh chết chàng rế tại nhà, tức thì thầy cai có tánh hay sốt sảng đến tại chạ xét hỏi các cơ như vậy: Cự hương cai là Thạch-Som có rầy rề của ông la tên Hiền về việc uống rượu say sưa. Kê một chạp tên Hiền đi uống rượu nửa say đã đi không vững, mới về rầy với chạ vợ nư. Hai đàng gấu ó với nhau, Hiền phân thì thố ông đem đũa nôi xung thềm, liền cuộc mà đả cho nhạp gia một cuộc, thời may cho ông cá nê khỏi rùi bị trúng niệ nơi, rắng rầy da. Khi ấy ông chạ vợ cũng giận quơ đợc một chệp tre đách lại chàng rế trúng nhạp phía trên ó, cạ rế té nằm xuống đăt một hồi lâu khiến vô nhà ròi tác hại-(vi hồi rượu).

Vụ này Thầy cai lại khai báo ngày thàng cho hai đàng ròi đại lên cho quan tra xét. Còn từ thì cũng chờ lên cho quan thấy khấn nghiệm. Còn hương cai và con ruột của y là tên U đẩu bị giam cá chờ ngày quan tòa sẽ xử đoán.

Khuyên chớ nòng rượu nhiều.
NGUYỄN TÂN-ÚT Trà Vinh

Droguerie de l'Union

Công-ty nặc danh đương sáng lập

Luật-lệ Langsa

Hội-quan: tại Saigon, đường Catinat môn-bài 191, 193, 195 và 197.

Đê: mùa, bán, chịu mồi, đổi lần nhạp các môn về hóa-học và thuốc bào-chế Langsa và những thuốc bổn-quốc hoặc ngoại-quốc, và lãnh đặt giùm với lãnh mua giùm, ăn tiền hoa-hồng.

Hạn lệ: sáu năm

Vơn: 100.000 đồng bạc, chia ra làm 1000 phần hùn, mỗi phần là 100 đồng. hùn bạc hiện và đống trọn phần hùn kỹ kỳ tên chịu hùn.

Phần phát huê lợi: năm phần trăm (5%), phần dự trữ theo phệp: chín phần trăm (9%), chệp mỳ: phần hùn. Còn dự ra thì Đại-hội đợc quyết định hoặc lấy ra lần lần hoặc lấy hết ra, mà làm một số tiền dự định (fonds de prévoyance), hoặc lấy ra mà làm tiền đê đánh, phí thường, tùy ý (muôn lấy hay là không cũng đợc), chung hoặc riêng, bất kỳ là từng về việc chi, hoặc lấy ra mà đem qua số mới cũng đợc. Nếu tiền còn lại nửa thì chia ra nhưr vậy: hai người làm phần trăm (25%), cho bán hội-tề, hai mươi lăm phần trăm (25%), cho ông Tổng-ly (Directeur technique) và năm chục phần trăm (50%), cho mấy phần hùn.

André LÉ-VÂN-MINH
Pharmacien de 1re classe, diplômé de l'Université de Paris.

LỜI RAO BẢO

Muôn vừa theo ý phần đống của người đống-bang ta, và mua cho người người đều đợc hùn vào công-ty Droguerie de l'Union, chúng tôi nhứt định bớt lại, mỗi phần hùn

là 100 đồng chớ không phải 500 đồng.

Vậy thì chương trình (statuts) phải sửa lại; chừng công-ty lập: hướn thành rồi, đại-hội sẽ sửa chương trình lại.

Xin chớ nhận rằng chương trình ròi đó là thiệt đê y nhưr vậy.

Người lập công-ty.

Đường hút

Đường lóng này hút, cho hay chửa có tàu nào ăn đượng Nam-kỳ về Pháp-quốc mà Khách-trú đả bắt giá quá cao.

Mấy tiệm Cà-phê Annam muôn mua đượng trắng của người Annam trong tỉnh Thudamot làm ra, vậy các lò đượng nên làm thêm cho nhiều và nên lập tiệm trừ tại Saigon mà bán.

Báo việc quan

(Partie officielle)

Thắng chực kể từ ngày 14 juillet 1919.

Viên-chức sở Khâm-đương

Lục-linh.

Lên Chánh-Quản nhì hạng, lương 442 \$ 00.

M. Nguyễn-văn-Sách, Quản nhứt hạng (Soctrang).

M. Huỳnh-văn-Lầu, Quản nhứt hạng (Biênhoa).

M. Lê-ngọc-Khuê, Quản nhứt hạng (Baelieu).

M. Phạm-văn-Tho, Quản nhứt hạng (Gocong).

M. Đặng văn-Mai, Quản nhứt hạng (Tânan).

M. Đoàn-văn-Nguyễn, Quản nhứt hạng (Mytho).

M. Nguyễn-hồng-An, Quản nhứt hạng (Thudamot).

Lên Quản nhứt hạng, lương 378 \$

M. Nguyễn-văn-Khỏe, Quản nhì hạng (Viethong).

Hàng viên-chức thuộc phủ Thống đốc Nam-kỳ

Lên Planton-chef nhì hạng, lương 860 \$ 00

M. Ng.-v-Đông Planton-chef tam hạng (2e bureau).

M. Ng.-v-Châu Planton-chef tam hạng (Cabinet).

M. Dương-v-Thiệt Planton-chef tam hạng (Cabinet).

Lên Planton principal nhứt hạng, lương 280 \$ 00

M. Phan-trung-chanh Planton ppal. nhì hạng (Hoff. polt).

M. Vo-v-Cổ Planton ppal. nhì hạng (Cabinet).

Xin lưu ý

Tôi cũng thất bại về có nhiều thuốc « Nam-Hồng-Tê » giả, bán tại Saigon và đều trong Lục-châu, tôi lo cho qui ông, qui bà, dùng lầm thuốc giả mạo ấy, chẳng những không hiệu nghiệm; mà còn hại ti vị nữa. Vậy qui ông, qui bà, muốn dùng thuốc thật thì phải mua tại nơi tôi gót ngọc đến mua tại nhà mua, coi sản lóng tiếp rước và ăn cần bẻ cho vị lóng qui ông, qui bà luôn.

Nếu mua nơi khác thì tôi chẳng nhận là thuốc của tôi, vì trong cõi Đông-Dương này có một mình tôi có thuốc « Nam-Hồng-Tê » mà thôi.

Đồn-kinh.

Madame HIEN, chez M. J. THANH
Ecole des Mécaniciens.
SAIGON

Tự-do diên đản

(Tribune libre)

Bảng khen

Rất đáng khen ông Nguyễn-văn-Chữ có khối nhiệt thành quyết lòng chia lo cùng đồng-chương.

Sở là tại Bến-sức khi trước có nhiều tiệm Khách-trú buôn bán thịnh thời; kể từ có bản tiệm Annam ta ra bán tới nay thì trong làng Khách-trú coi đã thòm mòn.

Vốn ông Nguyễn-văn-Chữ có ra một chiếc đồ đưa bộ hành và chở chuyên đồ hàng hóa từ Bến-sức xuống Thủ-dầu-một.

Từ khi nghe tin Saigon đổi-có-tê Khách-trú thì ông sang lòng hỏi-có-tê khác cho nên hàng hóa chở từ Thủ-dầu-một về Bến-sức cứ mỗi trăm đồng thì ăn tiền chở hai đồng. Vậy nay ông Chờ rao cho tiệm Khách-trú hay cứ mỗi trăm thì ăn bốn đồng không bằng lòng thì thôi; còn Annam thì ăn một đồng.

Ấy cũng là một tâm nhiệt thành của ông biết bình vực quyền lợi cho đồng bang; ấ ý cũng là biết thương nòi giống; vậy thì từ đây bọn Khách-trú hết vậy vùng vì sự lợi trong một trăm bất quá cho đủ tiền tiêu phí.

Bởi vậy cho nên thầy sự của ông Chờ làm gương rất kính rất khen; nên xin về trên tờ báo đòi lời cho bạn đồng-bang xét nét.

Ấy cũng là ph-ước đức Lạc-long nhờ xuống cho mình biết thương xót người mình.

Vậy tôi xin niệm một câu Lạc-long Bồ-tát. Tốt thay hay thay cho đồng-bang ta ngày nay đã tình giãc.

(Bên-sức)

TRƯƠNG-QUAN-HIỆU.

Tam-bình, le 23 Aout 1919

A Monsieur Chủ-bút Lục-Tinh-Tân-Văn

Kính lời ông tỏ :

Hôm nay tôi thấy ít nhiều Nhựt-trình quốc-ngữ của người Annam, chỉ chuyên mây mây, mây ông, ở Saigon, không dùng cà-phê, sữa bò, và tiệm cơm của chúng tôi nữa, thì tôi lấy làm sặc sỡ vui mừng!!!

Sở là tôi đi Saigon, mới về vài ngày rày đây, nên mới rõ là người Annam Thiệt là có lòng với nhau hết sức, là nhựt-trình kêu tẩy chay Khách-trú, thì cả thấy xúm nhau ăn uống của China mà thôi, chớ chẳng thêm ăn của Khách-trú. Tôi lên tiệm tiên-lâu mà dùng cơm, thấy mười mấy người Annam ăn uống tại đó, giòn trưng vui cười cả chừng. (Tiệm này của Annam, mà người chủ tiệm đó, sanh đẻ tại nước Trung-hoa).

Mấy người ăn uống tại đây, không phải tâm thương dân-dã gì, ăn mặc đồ tây, nói tiếng tây luôn luôn, đầu chẳng phải bọc ông, thì cũng là thấy. Tôi thấy vậy mới rõ người Annam có lòng với nhau hết sức!

Chúng tôi lúc này, cũng sửa soạn về Tàu, chớ ở đây sự sau không có thể làm ăn; vì thùng-thang đây, mấy người tẩy chay khắp cả tỉnh thì bọn tôi buôn bán với ai? Ông in giùm bài này vô nhựt-trình tôi rất cảm ơn.

Tai-phủ tiệm hàng-xén.
LƯU-MẠC-KÝ.

BÁO "NAM-PHONG"

MỖI THÁNG XUẤT BẢN MỘT KÝ

Giá :

Trọn năm 4\$00
Sáu tháng 2 00
Mỗi số 0 40

SU-PHẠM HỌC-KHOA

Mười mấy năm dư, Nam-kỳ đã lép ra nhiều hiệu báo, mỗi hiệu chuyên mỗi tôn chỉ khác nhau, song chưa hề có hiệu nào chuyên về khoa-học.

Vả lại lo mở mang nông-thương kỹ-nghệ, mà không lo mở mang ngành học-văn cho đáng hậu tấn, thì có khác nào người biết mưa dột ước-át mà không lo lợp nhà, biết sự chết khát mà không lo đào giếng chằng?

Nay may có báo Su-phạm-học-khoa của nhà lý-Union xuất báo. Thật là hiện đại ích cho khoa học Nam-kỳ và Trung-kỳ lắm đó, vì chẳng những hàng, thương-lưu thức giả đồng kính phục ý-kiến, cho Su-phạm học-khoa là một hiệu báo quý-trọng hơn hết trong xứ mà thôi, cho đến Chánh-phủ và Nam-kỳ Học-chánh cũng đều công nhận.

Phàm cha mẹ thương con, muốn cho con nên thân, mà chẳng lo cho con ăn học, há gọi mình thương con? Vậy nhà có con, chớ nên bỏ qua Su-phạm Học-khoa này rất uống. Hãy rành mà mua cho con học.

Báo Su-Phạm Học-Khoa, kỹ nhập-trương tới đây, nghĩa là đầu tháng Septembre năm nay, thì xuất bản. Mỗi tuần lễ ra một xấp, trong xấp đầy chia ra làm bốn phần :

1° Một phần-tập chí có đủ bài vở theo cách dạy, có đủ điều chỉ dẫn cách dạy trẻ cho thấy, lại cũng có nhiều bài vở khác giúp cho thầy các trường sơ đẳng để dạy và có đủ điều quan báo về phần chức việc các trường sơ đẳng trong xứ và về việc vận động trong qui t.

2° - Một Phần-thầy có đủ, theo từ lớp Đồng-ấu, Dự-bị và Sơ-học, những điều chỉ-dẫn chắc chắn, cho thầy Giáo cùng là trò giám. cách dạy theo bài vở phóng ra trong mấy xấp kế theo đó riêng cho phần học trò.

3° - Một lớp Đồng-ấu (Phần học-trò).

4° - Một lớp Dự-bị (Phần học-trò).

5° - Một lớp Sơ-học (Phần học-trò).
Ba lớp này có bài vở phóng sẵn, dạy đủ các môn định theo chương-trình đã định trong luật giáo-dục.
Thương lại báo Su-Phạm Học-Khoa là một tờ báo, tay ông Diệp-văn-Cương, là Ngự-tiền thông-sứ Han-lâm-viện, trực-học-sĩ Cao-sư-trưởng Bồn-quốc soạn ra, để cho người Nam-kỳ đứng, đã chịu cho Học-chánh đương Nam-kỳ kiểm-duyệt và công-nhận. Thật sự lợi ích của tờ báo Su-Phạm Học-Khoa rất nên tỏ tường.

Trước hết, Su-Phạm Học-Khoa chọn rộng những danh-văn, nên ai tôn chỉ Su-Phạm Học-Khoa chỉ lấy sự truyền bố theo phép Lan-sa làm đầu.

Sau là, dùng để bổ khuyết cho các trò-giám cùng là thầy Giáo làng không có học phép giáo-dục nơi trường Su-Phạm. Nương lấy Su-Phạm Học-Khoa, Annam người nào có trí, có bằng-cấp Sơ-học, tự do theo cách chỉ dẫn trong Phần-thầy, thì dạy dỗ ắt đạt công-hiệu chẳng sai.

Sau nữa, Su-Phạm Học-Khoa hiệp cách giáo dục trong các trường Sơ-đẳng lại cho in khuôn, in rập với nhau, chẳng trường nào dạy khác hơn trường nào. Mà hề hiệp cách giáo-dục trong xứ in như một, thì đó mới thật dạy y chương-trình

trong phép giáo-dục chung đã định năm 1918.
Ấy đó, sự lợi ích đang dần chứng lối từ Su-Phạm Học-Khoa xuất hiện là đó.

Ngoài các cơ chỉ ra trên đây, hãy còn cơ chắc-chắn khác nữa, chừng quả báo Su-Phạm Học-Khoa là một hiệu báo đại ích hơn hết cho nhà ta. Là khi mới sắp bày, quan Toàn-quyện Albert Sarraut đã danh công-nghận lấy mà làm chủ-trương; ngài tính rằng theo cơ thời này là cơ thời đang lo chỉnh-đốn phép học-văn cho xã-hội ngài chắc không có phương chăm nào mà nâng đỡ phép giáo-dục cho phần khối bằng Su-Phạm Học-Khoa.

Dường ấy, nhà có con có nên mua Su-Phạm Học-Khoa chớ con học chằng?

Nên lắm, nên lắm! Nên mua Su-Phạm Học-Khoa chớ con học lằm. Chẳng tốn kém gì bao nhiêu; mua bài vở cho con tập rèn mới trúng lễ; Cha mẹ thương con không chớ để.

Giá bán và cách bán

Giá Su-Phạm Học-Khoa trọn số định bán mười hai đồng bạc (12\$00) một năm, trả tiền trước.

Còn những xấp rời, phụ cho những lớp Đồng-ấu, Dự-bị và Sơ-học, thì bán riêng cho học-trò, theo lớp học, giá mỗi xấp hai đồng (2\$00) và cũng phải trả tiền trước.

Cách gửi những xấp phụ riêng cho, phần học-trò, mỗi tuần, cũng in như cách gửi báo Su-Phạm Học-Khoa vậy; là cứ theo lời dặn của người mua mà gửi; thế thì học-trò học một trường với nhau nịnh dạn rồi gửi chung một bó cho Thầy-giáo, rồi Thầy-giáo phát lại cho. Làm như vậy đã tránh khỏi sự sơ-thất dọc đảng và khỏi trễ nải, mà lại khỏi tốn tiền gửi nữa.

Chớ nên ghi nhớ. - Nhân mua lấy báo Su-Phạm Học-Khoa và các trường phụ, thì để mà thấy biết rằng quanh năm, học-trò sơ-đẳng, bít luận lớp nào, chỉ dùng có một cuốn sách học mà thôi, vì trong cuốn sách đó có đủ hết các môn học theo chương-trình. Đã dạng tiện lại còn dạng lợi. là khỏi tốn tiền mua nhiều sách vở như buổi trước.

Ấy vậy, Anh-nam, người má có chí muốn giúp cho sự giáo-dục thanh hành, xin hãy khuyến-giảng thân-bằng có-hữu và xài học đùm người mua báo.

Bản-báo có chuẩn năm phần huê-hồng (5%) cho các Thầy-giáo cùng viên quan chức sắc nào, có công rủ quyến người mua báo thân tiền học trong số tiền mua báo thân gửi đến, một đồng bạc, năm chiếm.

Bản-báo cũng có rộng để cho người ở Saigon và Chợ-lớn muốn mua Su-Phạm Học-Khoa trọn số mà không thể trả tất một lần, dạng phép trả góp như vậy:

Trả trước hai đồng (2\$00) rồi từ đây sắp về sau, mỗi tháng góp một đồng cho đến tất.

Muôn mua, xin hãy gửi ngay cho M. Nguyễn-văn-Cửa
Quản lý Su-Phạm Học-Khoa,
157 - Rue Catinat 157 - Saigon,
Trước ngày 15 tháng Aout tới đây, vì trễ thì không có chỗ mua được.

Văn Uyên

(Variété littéraire)

Thu gia hoài châu sơn

Bên nghe đó-vô mái nam đương;
Châu-lãnh sóng ngư mây đậm trường;
Đậu các long lay sao chèo nguyệt;
Rừng ngổ xơ xái nhấc hơi sương;
Non cao nước chảy, bóng trông đợi;
Thi liệu, văn hàng, động nhớ thương;
Cành vắn ước qua sông xích bích;
Thiếu người bày tỏ nỗi văn chương./

BÔNG-DINH

Ngụ cơ tự văn

Ngụ-cơ liêu thát nguyên theo cang;
Tiết liệc đốn, náo nức Hơ-Trung;
Cây nhắc ai than vâng chín quai;
Phủi rồi ngời Hậu biết bao công;
Máu rơi ngon có trăng lờ bóng;
Tiếng dè Thành-Cải gấm về bông;
Thật phải thơm bay ngoài vô-tử;
Đừng nên bỏ liêu ái vừng hồng./

HỒN BÔNG-DINH

Viếng Canh thông cảnh cảm thuật

An-hà mượn cảnh ghé mà chơi!
Ngâm cảnh rồi ta bắt náo đời!
Đen đô là chi phường áo mào.
Lợi-lanh chát lả cuộc trò cười.
Bước trên vắn tựa mây vùn gió,
Mắt thép trong ra nước lộn trời.
Nhơn vật vì như rầy khạc đời!
Phong lưu còn số, phỏng hay người?
Giang-hồ-Khách; NGUYỄN-THÀNH-ỨC.

Ngộ Lê-Đức (Bácký) cựu chủ bút "Đền-nhà-Nam"

Saigon từ thuở bạn xa ta.
Màng nhớ nhung nhau tác ước-giã.
Tác bóng « Đền Nam tuy đã xế!
Con đường « đất Bắc » vẫn còn xa.
Người quen thú lạ ai là khách,
Nước chảy non cao cảnh vô nhà.
Nhắc chuyện qua rồi cười lộn khóc,
Truyền tin chửa thâu đất, bước bôn ba.

NGUYỄN-THIỆP-HUY.

Ngự Canhto hoài K. H. Saigon

Giọt vàng chửa nguội nơi giọt dãi.
Nỗi niềm ai có, thâu chằng ai?
An-hà ngợ ngần năm cap mộng.
Ngưu chữ đại ửu là quả đo mai.
Giặc thâm vãng nghe lời Đổ-vô,
Làm khách giương chèo chén Ly-hoài.
Đâu cho kinh thắng nhieu nơi thú!
Nô dâm phủ pha hện những ngày!

NGUYỄN-THÀNH-ỨC

Ngự Mỹ-lương phong cảnh cảm thuật (cũ lao-gièn)

Trợ đỡ hai ngày cảnh ấy-lung!
Cỏ cây lại quá ngấm thêm buồn.
Hồn tang nước gỏi đở đờn mùi,
Tuổi thất năm canh người vô tuồng.
Xóm chầu ở đặng, chớ,
Hèn ngoài tập đở, chớ mưa tuồng;
Thầy, khờ tay cày, chớ Thiên-Đức,
Tâm tư như thể đở tuồng!
NGUYỄN-THÀNH-ỨC T. THIỆP-HUY

THAI

(Dénitelles)

Độc-giá liệt-quí đã có lòng mua vui
đáp thái của Bồn-báo, Bồn-báo xin nhắc
liệt-quí nhớ rằng mỗi phong thơ nào đáp
thái phải anh ngoài bao cho biết đáp thái
thái phải anh ngoài bao cho biết đáp thái
thái phải anh ngoài bao cho biết đáp thái

THAI SỐ 39

Quyết ngay biện bạch một bề,
Dạy cho má nhận lại về lâu-xanh.

Xuất mộc dựng

Câu thái này vị nào đáp trường,
bồn-báo phụng thưởng y lời, rao,
song cần phải giải nghĩa cho rành.

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây này dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-dương này

LẬP RA TỪ NĂM 1865 HỐI TRƯỚC CỦA ÔNG HOLBÉ và RENOUX

Nay ông **L. SOLIRÈNE**, nhứt hạng bác-chê sư, kê nghiệp

ở Saigon, ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục-châu chur quân-tử có cần dùng thuốc tây xin hãy ghé thăm cho tiệm thuốc này mà mua, thì sẽ được vửa lòng.

CẦN ĐƯỢC-TÁNH LỢC-BIÊN đã xuất bản rồi. Ai muốn xin thì viết thư cho ông Solirène, ngài sẽ gửi cho không.

hiện nghiệp của phương càng thăng được người Đại-pháp, mà muốn như vậy thì phải làm lư-như-sao cho những kẻ hàng vi dụng có thể mà điếu đường cũng như người phủ tác vậy.

Luôn dịp nó đến kẻ hàng vi, chúng tôi cũng xin sùng kính mà cảm tạ Đông-dương Chân-tế vi việc, vì bởi, tuy là thường năm Nhà-nước chuẩn tiến hãy còn bầu chặt, mà các lương-vi cũng ra sức điếu bộ người cơ của nước ta hết lòng của mẫn nhiệt thành.

Nay đã lập nhiều nhà-thương càng nê họ cho thuốc thì và nhà tiếp sanh; nhưng mà người mẫn thường và chưa quên đến mấy nơi ấy mà điếu đường. Hễ có bệnh hoàn thì ưng ở nhà mà điếu trị, vì sợ e phải bỏ mình xa gia quyến.

Ấy vậy mà nếu muốn cho người mình đáng nhờ an trạch vi thuật Đại-pháp, thì phải liệu làm sao cho mỗi người bắt buộc giàu nghèo cũng đến mua nôi thuốc mà dùng, chớ chẳng để cho thuốc uống mà mắc giá như những vật xa hoa. Chúng tôi thiết tưởng nên chúng ta hiệp nhau, lập một hội mà mua sẽ được liệu và những vật hào chế, rồi đặt một người thầy bác kê hộ có bằng cấp Đại-pháp, để mà phát mãi điếu các thứ thuốc cho người Nam ta, tùy giá vửa phải khỏi lo vồn của hội, thì cũng còn đại lợi đáng nhiều.

Ngày sau rồi ta sẽ lập liên theo tiệm thuốc của ta một số bác kê hộ mà nghiệp cứu những người được các sự ta ngờ hầu tu kiếm chỗ ở thích về phân cách trí mà cũng thích về phân thương mại trực lợi. Trường báo-chế đại học biện và hội Thương được đại hội ở Pháp kinh cũng khuyến khích chúng tôi tận bộ theo môn này, và cũng có hứa lập sức học theo mà tăng tương chúng tôi. Ấy vậy thì chúng tôi đi điếu vi đúng thành tựu.

Vậy chúng tôi xin đề cho Cha-Tôn thăm nghĩ, nên như Cha-Tôn muốn cho sự ta đứng hướng nôi phân tri thức của người đã già nên, nên Cha-Tôn có đề ước nguyện cho người mình đứng khương kiện, thì xin hãy giúp chúng tôi trong phần sự gác vác nặng nề này, xin hãy tùy sức mà giúp chúng tôi làm cho nên, ha đều mục đích này: *Thương mại, học chữ và nhơn ái.*

André LÊ-VĂN-MINH
Chủ khai.

Khôi hải

Anh kia vợ chết, cưới em vợ, em vợ chết cưới luôn em út của vợ.

Có người thầy tên bên hội: Sao rộng đồng quá vậy.

Người kia nghe bài bên trả lời: Ấy là đức tiếc kiem, bớt bớt hai mà vợ!

Xã trưởng làng kia đi tịch biên gia sản tên họ, làm từ vi bằng như này:

- 1° Một cái nhà.
- 2° Hai cái tủ.
- 3° Một bộ ván là chỗ tôi ngồi.
- Nội vụ không đáng giá 500!

Vô tiêu nhơn bất thành quân tử. Ông có kia mắt chia khóa, muốn lấy đồ mà vì mở từ thông được bèn kêu lính đi rình: « Nay, mấy xuống cái-sơ coi đêm nay có bắt được kẻ trộm nào biết cách mở th giời, đem lên đây một đứa đàng nó m ở dùm tù của tao!»

Con nít chanh ranh

Chú kia muốn thử con, bèn hỏi: « Mỗi ngày tao cho mày 2 xu, tính coi một tuần đặng bao nhiêu?»

Đã được một cái từ!

Giời, đây nè, cho-máy một cái từ.

Cha chả! tôi đại quá, phải hỏi này tôi n ói 2 cái rưỡi thì khá hơn!

Muru hỏi giáp: « Sao mỗi khi tao nói chuyện tên Xoa, thì mày nói nó là bà con xa với mày, ý gì vậy!»

Là tại tao đã đuổi nó ra khỏi nhà rồi!

Nghe tiếng ve kêu

Vườn tể là một trẻ ưa thú giang-hồ, tuy xuân thu chưa hai kỳ, mà suốt đi chín năm ngang dọc xứ người, sự nóng nực, đều té vui trong lúc say sưa nơi lữ quán tỉnh ra thì đầu gối Tờ mực Bình cũng khê khê trong thành, bởi làm trườn chuyên nên cũng nào né cái nhơn tình thế ở sự; trái qua biết bao là bước mỗi chìm; ngày nhơn nhớ đến mà kinh; nay nêu bên tai phùng phật chữ *Phong-lưu* thì xu mình nổi óc.

Khán gạn, tự nhận lấy mình là đứa đa sán đa tâm, vì làm lúc thấy người vui mà mình sầu, thấy người cười mà mình khóc; cho hay cái sầu thật không có hạng, nhưng mà vẫn trong gan ruột, đôi cảnh này ra!

À lại không đoán rằng, là Ao-hồ trẻ Tạo gây nên tự đời mồi đến chết thì mùa tiết xuân vẫn: Xuân tình hạ đến, hạ chí thu về, thu cõi đồng sang, âm lịch yếm á đã có chứng. Nhưng tình ra không tới mà mào đục cho Lữ-khách cảm hoài, cho chính phu âm ý hạc ghen sầu.

Hầu thực tiễn nhân lập lại không mục là Thu-bi. Kia rừng cây màu xanh, làn màu hồng, cảnh là điếu hiếu, mây tan rồi hợp dứt nổi không, tiếng ve kêu đánh hoa rơi tá, nắng lợ mưa lạng. Ôi! ngắm cảnh khôn thể lập mạch sầu. Một đêm đã qua rồi rồi 11 giờ hôm, trăng lơ lửng đường vì ực hăm khò, an gói, mới xô dẹp ra ngoài hồng mặt; cảnh lặng lẽ để xa nghe những tiếng bên ngoài bay vào tai.

Mình đã buồn, lại thêm ba con đê đất rề rề bát mãi; lảng tai để đê đường trong; để thấy ta sầu nên trời ít chấp đản hay, nhưng nghĩ ra bản chi mà đê bát không nhịp không phảng; tựa hồ như trẻ mới học sửa dây lên phim, màng rợn tang sự nghĩ nên cái sầu lảng phất; ngó ra đàu ngoài thấy trăm ngàn hồng các lác ló cười sương; màu vàng rất đẹp trên m.ọc trời nhơn trông càng rực rỡ; ngó là mựa n cánh thường các mà giải buồn; bỗng nhiên trên không tiếng nhận về thu lạt chầm lừng kêu đàng cảm đàng buồn; làm cho sự khây đàng trở ra cái cùng

sầu, vàng-vàng tiếng nhận-hàng đường khê như than; đường lúc ấy, thêm nơi cạnh đồng lý Hoàn và tảo đong thanh to; để đất nghe rất là đau lòng, đem đến ve bày giờ sống lại tiếng đê hát hời này rất là khác xa; hay là bởi lúc ấy mình chưa nghe nhận nên đê hát mà phui pha được lại cho là tiếng không đáng hoài đáng cảm; chớ bây giờ đã ghẹo đến sự sầu nên trong lòng này ra muốn ngàn sự buồn bã; về kêu mừng ượợ đờn gây khúc nam-ai khiến cho mình nhớ đến lúc giang hồ mà nào nê.

Đờng nghe giấy lâu tẻ khôn, cảm hạt; mới hỏi lấy ve rằng: Ở ve! Có phải vì dọng hát của mi mà làm cho ta buồn hay là vì cảnh Thu mà buộc mi phải ực lòng rêu rí; mà nếu tự nơi mi; thì đê đầu có học theo, cây lá đầu có ú mà, trảm hồng ngân tia nào lại tới bởi; nhán cũng không lẽ khác chằm; vậy thì bởi tại ve Thu nên lộn mi và cảnh vật phải ra buồn rầu đây chăng? Đêm hôm ta buồn; mi nơi đây là bạn đã không giải được cái nhơn sầu của ta mà chớ, mi lại ở bạc tình rừ ren đều cực thảm, cực buồn để cho ta sầu thảm; có đáng trách mi chăng?

Tự-vị Pétrus Ký

Cuốn tự-vị Pétrus Ký Langsa dịch ra quốc-âm, in lần thứ nhứt đã hết lâu rồi. Bởi nhiều vị muốn mua mà không có, nên nhà-in Union in lần thứ 2e édition giúp ích cho trong xứ. Tuy giấy còn mất mẻ lông giá bán cũng không đổi. Cứ mỗi cuốn sáu đồng (6\$00). Mà vị nào muốn mua trả bạc trước bây giờ, lại để cho giá nhẹ hơn năm các, là tra năm đồng rưỡi thôi.

Muốn mua sự việc để gửi ngay cho:

M. Nguyễn Văn Của
Directeur de l'Imprimerie de
l'Union, 167 - Rue Catinat - 167
Saigon.

Pháp-Việt Khách-lầu

(HÔTEL DE FRANCE)
N° 157 Rue Catinat Saigon
HUỲNH HUỆ KỶ QUẢN LÝ

Kính cùng quý ông qui bà rõ, tôi là chủ tiệm ngũ Nam-hồng-Phát Saigon, nay tôi cũng làm quản-ly tiệm ngũ Pháp-việt Khách-lầu số 157 đường Catinat, tôi mới sửa lại cho vửa ý qui ông và qui bà, phòng rộng mát, sạch sẽ, có đường sắt, ván gỗ, nước trà và có chỗ tắm gội; thông thả, xin qui ông qui bà thừa dịp đi Saigon, ghé lại tiệm Pháp-việt Khách-lầu mà nghỉ, thì tôi sẵn lòng tiếp rước qui ông qui bà luôn luôn.

Giá tiền phòng		
Ngoại hạng	24 giờ	1\$60
Hạng nhứt	24 "	1 40
"	nhì	1 20
"	ba	24 "

Ve rêu-rình mặt, tể mới trở gót vò đường, vửa thu tiểu vãng vãng bên tai như có tiếng rằng:

« Hông là cảnh/Thu đực cho người vật phải đau sầu, vậy chớ anh không nghe bên hè con Tỉ qui nó tới gì mà phải kêu rêu cho mỗi hồi. Nhưng mà cái cũng sầu của anh vẫn trong lòng anh sanh ra; chớ có làm cảnh người ta vui mà anh buồn, cũng làm cảnh anh cười mà người ta khóc, tuy rằng cảnh hiện thu buồn thê, mà đến lúc chừ Hằng tỏ rạng thì biết bao là tui-từ giai-nhân, dựa dàu, gác xa ngắm đàng dịch, có lẽ lúc đó anh cũng vui chung; ấy vậy chớ-nên chớ tại nơi cảnh, vì cũng có cảnh mà cũng tại lòng mình.»

Ng-THIỆU-HUY

LỜI RAO CẦN KẤP

Hội chánh Agence économique de l'Indochine ở tại 35 rue Tronchet Paris (8e).

Muốn hỏi thăm đều chi cứ do nơi đó.

Nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa

Nếu chừ vị muốn mua một cái nhà máy xay lúa theo kim thời và lại, toàn hảo, chạy đặng 5-10-15-20-30-50 hay là 100 tấn cũng là hơn 100 tấn gạo trắng mỗi ngày (24 giờ).

Nếu chừ vị muốn bán tình giá riêng đặng mà lập hoàn thành một cái nhà máy xay lúa, đủ nhà, nền đất, ráp máy, cũng chạy đặng khi vửa vắn, nói tể một đêu nghĩa là chạy đặng.

Nếu chừ vị muốn cách để trả tiền và thì hành cho gặp các việc của chừ vi sai khiến, thì nên đến tại hội.

Bonnefoy & Cie

Đường d'Ormay mà sực tỉnh và hằng này sẽ chỉ các đêu cần ích, chừ- hoặc đêu coi kiện thương đêu) cũng có làm. Có nhiều giấy tờ làm việc có rang đê có nhiều cho nhiều chỗ làm tự rồi.

Lò Rượu Đông-dương

LỜI RAO

Hội nhà-máy Langsa đặt rượu trong cõi Đông-dương kính rao cho bà-tánh hay rằng: kể từ ngày 1er Juillet 1919, nhà-máy rượu sẽ đứng bán rượu của họ đêu ra cho các quán rượu, nhơn ai cần lợi cho chủ quán, nhơn ai cần lợi cho chủ quán, nhơn ai cần lợi cho chủ quán.

Hằng đã lập tiệm nhánh trữ bán trong châu-thành các tỉnh và hàng các quán lớn thuộc Nam-kỳ và Cho-man.

Muốn hỏi đều chi, xin hãy đê nơi tiệm số 2 và số 4, đường Lareynière. Cho-lơn, hoặc nơi lò rượu Cho-lơn Bình-tây.

KA-BONG MAT-XAY
ĐEN

Tờ lụa đỏ lila

HIỆU CON RỒNG

HAO-VINH Công-ty
(Hàng ANNAM)
202 - Rue Lefebvre, Saigon
AGENTS EXCLUSIFS

Cách làm mau té tiền

Viết thơ cho Hàng ANNAM, Hào-vinh Công-ty, 146 bis Rue Lefebvre, biểu gói contre-remboursement (cách liền trao của lãnh nơi nhà đây thếp) một hộp một trăm ve dẫu Essence de menthe, hiệu Lô-Tiên, 101 nhất trong cõi Đông dương, giá là mười lăm đồng (15\$00) mà thôi. Về báp lễ lại cho trong vòng quen lớn một ve hai cắt (0\$20) — một ve lời 50c, một trăm ve lời 5 đồng bạc.

Ban một hộp lời 5 đồng bạc, một hộp lời năm chục, một trăm hộp lời năm trăm đồng bạc!
Viết thơ đi, đừng bỏ quên dịp làm té tiền, ưỡng lăm. Bằng dẫu lời ít sao lời nhiều, bán buôn quen thói, làm giàu chẳng bao lâu!

Cho không! Hầy coi cho kỹ — K) từ ngày nay một trăm người nào gói thơ đến mà mua dẫu trước, Hàng ANNAM-Hào-vinh Công-ty sẽ vui lòng gói cho không một kilo xấp xỉ một xấp xỉ, hiệu ngựa một sừng (Le Licorne), 101 nhất trong cõi Đông-Dương hay là một ve dẫu thơm Essence pour Lotion: Eau de Cologne, Quinine, foin coupé để làm đá một lít các thứ dẫu thơm ấy), tay thích ai muốn thử nào cũng được!
Hầy viết thơ mau đi, đừng bỏ mất cơ hội làm té tiền ưỡng lăm!

Hàng ANNAM, Hào-vinh & Co.
146 bis Rue Lefebvre Saigon
Kính đôn.

GRAVURE

SUR METAUX ET MARBRES

TIỆM KHÁC CON ĐÀU
CORDONNERIE — CHAPELIERIE
Tonkinoise

TIỆM ĐÓNG GIÀY

Từ một lý thên một Tiệm đóng giày và bán quần theo kiểu Langeon tốt có commandé đã các mẫu da, chú qui. Mọi muốn đừng xin có viết thơ cho tôi mà lấy mẫu da và lấy (Catalogue) mà coi kiểu có giá cả hẳn hoi.

• Mọi muốn mua gì sẽ có giá riêng xin viết thơ thương nghị.

NGUYỄN-CHÍ-HÒA,
87 Rue Catina, Saigon.

SOCIÉTÉ DES TABACS

DE L'INDOCHINE

(Đông-dương Yên diệp Công-ty)

Tư-bản: 6.000.000 fr.

Chính sở Công-ty tại PARIS

Sở Cai-tri và công-xưởng tại HANOI

Đến-diện trông thuốc lá tại KIM-XUYỀN và VĂN-KHÉ

Hiện có những thứ sau này gói bán trong các hiệu:

XÌ-GÀ.
NINA.

Thuốc chữa vãn:

COQ (Con gà)

Thuốc vãn:

FAVORITES.
MÉTROPOLES

vãn vãn

Và thứ thuốc lá vãn, chiếu khách, hiệu

PAGODE (Chùa)

KHOẢN CHẤT THỦY

(Nước suối kim thuốc)

VICHY

PHÁP-QUỐC-DUYÊN

VICHY CELESTINS

Có bán nguyên ve và nửa ve. Trị bình đau Trán, bình đau hông-quán, bình đau đầu, bình đau mắt, bình đau răng (kể) — Đau máy chớ gì chớ.

VICHY GRANDE-GRILLE trị bình đau gan và bình đăm.

VICHY HOPITAL trị bình thương 11; trường nhiệt

Mày coi chừng để giá mạo. Khi mua phải chỉ cho trông thứ nước này mình muốn dùng.

VICHY-ÉTAT ĐIỀU TẾ

SEL VICHY-ÉTAT là muối tự nhiên trong nước suối ấy mà ra. — Có hộp và có ve.

PASTILLES VICHY-ÉTAT mỗi khi ăn cơm rồi uống chừng 2, 3 hoàn thì dễ tiêu hóa.

COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT đóng để cho mình đo nước xit (Môi-khi-chết)

Certifié de pureté

Mille deux cent dix
Saigon le 27/18/19

PHẢI DÙNG THUỐC BÒ VÀ TRỊ ĐÀM

THIỆT BIỆU LÀ

ELIXIR TONIQUE ANTIGLAIREUX

Của ông lương-y GUILLET

Từ tám mươi năm nay thuốc ELIXIR có chế đương của quan lương-y Guizot lấy làm thần hiệu trong những bệnh HƯ PHE, đau trong 11, đau sơ TRÁI TIM, ĐAU GÂN, ĐAU MÌNH, RẾT VỎ ĐÀ, hoặc CHÓI NƯỚC, BÌNH KIẾT, BÌNH MỒ ĐAI, BÌNH CỨM, GHỀ CHỘC NGOÀI DA và bình có TRÔNG LẠI TRONG BỤNG.

Ấy là một thứ THUỐC XÒ rất tiên và rất hiệu nghiệm làm cho HUYẾT RA TINH KHIẾT. Những bình gốc bởi ĐÀM hay là MẬT phát ra thì uống nó hay lăm.

Bất kì thuốc trị đăm nào mà không có dấu ký tên PAUL GAGE thì chớ dùng.

LẠI CÓ MỘT THỨ THUỐC HOÀN XÒ

nếu cũng rất trong thì Elixir Tonique Antiglaireux của quan lương-y Guillet.

Chính chủ trữ thuốc này là nhà: PAUL GAGE FILS, một hạng báo chí y sinh, đường GRENELLE ST GERMAIN môn bài số 8, ở tại đô thành PARIS.

VÀ TRONG CÁC ĐƯỢC PHÒNG ĐỀU CÓ BÁN

CÓ MỘT MINH NHÀ MÁY CÓ QUYỀN
THAY MẶT CHO NHÀ ĐỨC SÚNG VÀ NHÀ XE MÁY
TẠI THÀNH St-Étienne
Mà thôi

M. F. MICHEL, CAFFORT Successeur
& đường Catina SAIGON

Có Bán SÚNG

đủ thứ và đủ kiểu. B1.

ĐANG HỒ

và đủ thứ, đủ kiểu, đủ chất tốt lại giá rẻ

Lục-Châu muốn mua vật chi thì xin đi thơ như vậy:
M. F. MICHEL, CAFFORT Successeur, 36 rue Catina. — SAIGON.

Saigon — Imp' de l'Union
L'Administrateur Gérant: NGUYỄN-VĂN-CỬA